SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 13. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Sept. 1909. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 29 Årg.

Konsertsäsongens början.

Fritz Kreisler — Ludw. Wüllner.
Sigrid Arnoldson-Fischof.

Sigrid Arnoldson.

Af de ofvannämnda konstnärerna, som inleda denna säsongs konserter, är visserligen Sigrid Arnoldson, efter de uppgifter vi erhållit, den sist konserterande, men i egenskap af vår landsmaninna gifva vi henne här första rummet i denna uppsats. Det är nu nästan jemnt fyra år gångna sedan vi hade Sigrid Arnoldson till gäst här i hennes födelsestad. Det var i slutet september 1905, då hon från 30 sept. till 16 okt. uppträdde på Kungl. teatern först såsom Violetta i »Den vilseförda», sedan som Julia i »Romeo och Julia», Mignon, Tatjana i »Eugen Onegin» — för första gången härstädes — och slutligen som Margareta i »Faust». Sedan dess ha tidningarne meddelat om hennes fortsatta gästspel utomlands, såväl det årliga på Petersburger-operan som flerstädes å andra europeiska operascener, förnämligast tyska, der hon alltjemnt blir mycket firad. En och annan gång får man höra att hon hedrats med någon ny utmärkelse af medalj eller dylikt, förlänad af någon furste i det land hon gästat. Utom sina ofvannämnda glansroller, Rosina i »Barberaren» m. fl. instuderar hon nya och Neue Musikzeitung meddelar i början af förra året en vacker bild af sångerskan såsom Manon.

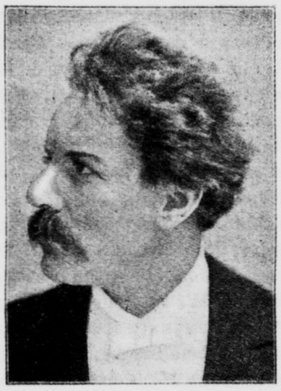

Ludwig Wüllner.

Sigrid Arnoldson.

Fritz Kreisler.

Till ett bevis på huru man ännu i våra dagar bedömer vår diva, anföra vi det följande ur den porträttet i nyssnämnda musiktidning åtföljande biografiska uppsatsen.

Samma hedersnamn som en hel världs glödande beundran förlänade Jenny Lind, nämligen »den svenska näktergalen», har också Sigrid Arnoldson tillsjungit sig. Om det lätta otvungna sjungandet, »såsom fågeln sjunger» och derjemte det konstfulla sättet att sjunga tages i betraktande, så bär fru Arnoldson med rätta detta hedersnamn. Hon har sedan lång tid tillbaka eröfrat sig en framstående plats bland dem som kultivera det italienska sångsättet. Hennes fält är bel-canto-sången, specielt koloraturen. En lysande sångkonst låter hennes icke stora men bärkraftiga sopran framträda i det yppersta ljus. Allt hos henne bär stämpeln af en lätt och säker beherskning: tonansatsen utan all möda, träffsäkerheten, intonationens renhet, den rent af mönstergilla andningsekonomien, den förståndiga utjemningen af hufvud- och bröstresonansen. Konstnärinnan åstadkommer en drill, som hon efter behag låter svälla och aftaga, äfven en kedjedrill, som i vår tid är nästan enastående, Hvad som åtskiljer henne från åtskilliga tyska medtäflarinnor är legatot, det underbara förbindandet med hvarandra af särskilda toner. Bland hennes paradroller utmärker sig i dessa egenskaper särskildt hennes Violetta. Dertill kommer en dramatisk förmåga af hög rang. Det behagfulla, glada och älskvärda, understödda af den mest graciösa yttre företeelse ligger också väl för henne. Den som sett henne som Rosina skall kunna vittna derom.

Före fru Arnoldsons senaste uppträdande på vår operascen gästade hon densamma i nov. 1902, då hon der sjöng Margareta, Julia, Carmen och Rosina; der förut erinra vi om hennes uppträdande här 1897 äfven som Mignon och Lackmé. Bland roller hon utfört på operan i Petersburg kunna äfven nämnas Charlotte i Massenets »Werther» och Ophelia i Thomas' »Hamlet». Bland andra förr af henne utförda partier kunna anföras Amina i »Sömngångerskan», Zerlina i »Don Juan» och Cherubin, hvilka hon sjöng på Coventgarden-teatern i London.

Konstnärinnans biografi har mer än en gång varit synlig i denna tidning, och en omständligare sådan torde vara öfverflödig. Vi erinra endast om att Sigrid Arnoldson, dotter af vår utmärkte operatenor Oskar Arnoldson, är född i Stockholm d. 20 mars 1861. Efter att först ha studerat sångkonst för Fritz Arlberg fick hon utbilda den för M:me Artôt i Berlin. Med Maurice Strakosch som impressarie uppträdde hon hösten 1886 på italienska operan i Moskva, och dermed började hennes storhetstid och ryktbarhet. År 1889 ingick hon äktenskap med sin senare impressarie Alfred Fischof.

Det finnes väl nu knappast något europeiskt land, hvari ej Sigrid Arnoldsson sjungit och firat triumfer. Äfven i Amerika gjorde hon stor lycka 1894 särskildt som Cherubin och Charlotte i »Werther»; der utförde hon äfven Baucis i Gounods »Philemon och Baucis» samt Nedda i »Pajazzo» och Michaela i »Carmen». I Monte Carlo sjöng hon för tre år sedan i Rubinsteins »Dämon». Af många utmärkelser, som kommit henne till del är medaljen »Litteris et artibus», tilldelad 1891 och sedan 1897, då hon här medverkade vid konung Oscar II:s regeringsjubileum, utbyttes mot en sådan med briljanterad krona. Straxt därefter erhöll hon äfven medalj med krona af Danmarks konung. Hennes konserterande nu är bestämdt till d. 8 och 12 okt. i Musikaliska akademien.

Fritz Kreisler.

Den första artistkonserten under denna säsong bjuder oss Fritz Kreisler, den utomordentlige violinmästaren, med sin konsert i Musikaliska akademien d. 16 dennes, som vi hoppas åtföljes af ännu en eller flere. Obekant för vår musikpublik då han först lät höra sig här å en konsert i K. F. U. K.-salen d. 7 dec. förra året, eröfrade han densamma fullständigt vid detta tillfälle med utförande af flere kompositioner af gamla mästare från 16- och 1700-talet, Paganinis 24 Caprice, Dvoraks Humoresk och Wieniawskis» Airs russes.» Några dagar därefter spelade han med samma framgång, på operan Beethovens och Mendelssohns konserter samt Saint-Saëns' »Rondo capriccioso». Hans biografi med porträtt var då infördt i sista numret af vår förra årgång.

Fritz Kreisler är född d. 2 febr. 1875 i Wien. Violinspelet studerade han först vid konservatoriet derstädes, sedan för Massart i Paris, der han äfven hade Delibes till lärare i teori och komposition. Efter 4 års studier uppträdde han med största framgång i den franska hufvudstaden och firade snart som violinkonstnär stora triumfer i Österrike, Tyskland, England och Amerika etc. och räknas nu bland nutidens förnämsta violinister.

Ludwig Wüllner.

Vår konsertpublik får d. 18 och 20 sept. åter tillfälle att höra sin favorit den utmärkte sångkonstnären Ludwig Wüllner då han ånyo låter höra sig i Musikaliska akademien. Denna gång lär hans konserterande komma att inskränka sig till dessa båda uppträdanden, emedan han sedan efter hvad det uppgifves skall anträda en längre turné till Amerika, omfattande 120 konserter. Det är nu tredje året å rad den berömde konstnären gästar oss. Först skedde det d. 25 sept. 1907, då han till d. 7 okt. gaf fem konserter; derefter fingo vi höra honom förra hösten, då han från 21 sept. till 17 okt. gaf fyra sådana, alla i Musikaliska akademien för fylld sal. Här som öfverallt har han med sin utmärkta föredragskonst tjusat sina åhörare. Hans röst är ej af mera framstående beskaffenhet, men är dock ett tillräckligt och verksamt organ för sångarens intentioner. I pianisten Coenraad van Bos har han nu såsom förut den yppersta ackompanjatör.

Ludwig Wüllner är född d. 12 aug. 1858 i Münster, son till den bekante dirigenten och komponisten Franz Wüllner. Efter att ha egnat sig åt akademiska studier blef han privatdocent i germansk filologi i Münster, men hans håg låg åt skådespelare-banan och musik. 1887 ingick han derföre som elev vid konservatoriet i Köln, hvars direktör hans far blifvit. Slutligen kunde han ej motstå sin böjelse för teatern och blef från 1889 till 1895 en högt uppskattad medlem af det berömda Meiningen-teatersällskapet. Sedermera med stor flit egnande sig åt sångkonsten har han, som vi veta, nu gjort sig ett berömdt namn som vokal föredragningskonstnär såväl i Europa som Amerika, i besittning af en mycket stor repertoar af sånger dem han alltid sjunger utantill. Särskildt utmärker han sig med sånger af Schubert och Löwes ballader.

I början af detta år uppträdde Wüllner som dramatisk skådespelare i Newyork, utförande Herodes i Wildes »Salome» och Rosmer i Ibsens »Rosmersholm».

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano, 2 händer:

Moszkowski, Moritz: *Le célèbre Menuet.* Op. 77, N:o 10. Pr. kr. 1,50.

Dompan, Kal: *I Frisens park.* Utställningsmarsch. Pr. kr. 1.

Rheinländer. En gammal lodare från 1850-talet, för piano af Kal Dompans pappa. Pr. 75 öre.

Österlöf, E. M: *Subaltern-Marsch.* Pr. 75 öre.

Finska valsen, upptecknad för piano af H. W. Wahlrot. Pr. 75 öre.

för violin och piano:

Sven Spelemans låtar. Med stort bifall utförda å Skansen af Källna-Trion. Pr. kr. 1,50.

för en röst med piano:

Rossander, C: *Tre dikter* af Sven Lindman. 1. I dag vill jag tacka dig (d—g); 2. I människans hjärta (h—e); Soliga timmars guld (f—g). Pr. kr. 1,50.

Af pianomusiken finner man här med anledning af utställningen i Frisens park en marsch som fått sitt namn

deraf och har till vignett ett tornparti å stora utställningsbyggnaden. Musiken är hurtig och icke utan feststämning. »Rheinläder» och »Finska valsen» höra till en gammaldags musik, som man nu sätter värde på. Sven Spelemans »låtar» (med spelmannens vignettbild) innehålla 6 valser, 2 polskor, 2 marscher, 1 quadrille och 1 mazurka, utgörande en samling lifvande folkmusik. — De känslofulla och melodiska sångerna af C. Rossander uppbäras af ett rätt anslående osökt ackompagnemang.

Af utländsk komponist förekommer bland de ofvannämnda pianostyckena den särdeles vackra »berömda» menuetten af Moszkowski, den i Breslau födde ansedde pianisten af polsk extraction och sedan tio år bosatt i Paris.

På Wilh. Hansens förlag, Köpenhamn, har utkommit

för orgel:

Sjögren, Emil: *Prélude et Fugue* pour Orgue. Op. 49 à monsieur Alexandre Guilmant.

Detta nya orgelverk af Sjögren, som börjar med ett preludium, »Andante con elevazione», i A-moll, afslutadt med en kortare sats i A-dur, efterföljes af en Fuga, »in tempo ordinario» i A-moll. Det hela har en kromatisk karaktär och är ett ståtligt orgelstycke. Det är också tillegnadt den berömde franske orgelspelaren och komponisten Guilmant. Häftet, 10 notsidor i omfång, har, som vanligt med de danska förlagsverken, icke något pris utsatt.

På Carisch & Jänichens förlag, Milano (Leipzig), har utkommit

för piano, 2 händer:

Ricci-Signorini, A: *Paesaggi* (Paysages) 4 Compositioni. N:o 1. All alba (Morgendämmerung); 2. Cavalcata di nuvole (Jagende Wolken); 3. Cipressi (Cypressen); 4. Di sera in montagna (Abends in den Bergen). Komplett 3 Mark.

Tarengi, Mario: *Impressions et Sentiments*, Op. 47. N:o 1. Chant du Pêcheur; 2. Tarantelle; 3. Simple histoire; 4. Le Retour du Paysan; 5. Berceuse triste; 6. Chanson et Danse; 7. La petite Source; 8. Marche d' Enfants; 9. Vision; 10. Causerie d' amour, à Mark 1,30.

för violin och piano:

Polleri, G. B.: *Contemplation*. Mk. 160.

Frontini, F. Paul: *Dix Morceau*. N:o 1. Berceuse; 2. Romanza; 3. Page d' Album; 4. Barcarolle; 5. Confidence amoureuse; 6. Serénade Arabe; 7. En songe; 8. Ultimo Canto; 8. Melodia; 10. Frammento, à 1—1,75 Mk.

Det förstnämnda pianostycket, af Ricci-Signorini, »Landskapsbilder», går i mr Debussys fotspår och frossar i kvintföljder samt öronbedöfvande dissonanser. Deremot äro Tarengis små stycken särdeles nätta och äfven lätta samt antagligen, såsom försedda med fingersättning, ämnade för elever. Hvart och ett af dessa stycken är tillegnadt någon anhörig eller vän till komponisten. Detta är ock fallet med de i samma stil hållna, vackra styckena för violin och piano af Frontini. Polleris »Contemplation» är ett melodiskt »Largo», tillhörande en samling »Morceaux choisis».

Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna stilens fordringar.

Af *Gösta Wahlström.*

I.

Ett konstverks värde bestämmer i första och sista instans dess estetiska halt — det sköna —, likväl icke att förstås som något, det där i mer eller mindre hög grad tilltalar enhvars religiösa, moraliska känslor; för att rätt uppfatta konsten fordras, att vi åtminstone momentant kunna försätta oss i en sfär »jenseits von gut und böse». — Den estetiska halten ger sig tillkänna i konstverkets helhetsverkan och innefattar i sig alltså resultaten af alla de faktorer, hvilka medverkat till dess uppkomst: sinnesförnimmelserna, tanken, fantasin, formsinnet, därjämte tekniken, och slutligen det, som utgör själen i konstverket, den rena, ädla känsla, som, där den i största intensitet och in i minsta detalj genomandas det hela, förlänar mästerverket dess högsta glans och fulländning: kärleken.

Inför mästerverket förnimma vi en känsla af om icke kärlek, så åtminstone vördnad och beundran. Här har komposition och teknik på det lyckligaste flutit samman för att skapa något helt, de ha mäjslat ut ett stycke ur verkligheten, framställt en bild ur den skapande mästarens själslif eller fantasi och de ha gjort det med en kraft och öfvertygelse, som komma den betraktande eller åhöraren att förnimma liksom ett återsken af den kärlek, som besjälat mästaren, en kärlek, hvilken för hans inre öga uppenbarat många för den kalla betraktaren förborgade skönheter, en kärlek, som omedvetet, men på samma gång obetvingligt bjudande, låter honom vid återgifvandet af ämnet, föremålet för hans kärlek, framställa bilden i det ljus, i hvilket just denna kärlek skådar densamma. Den borgar för sanning vid återgifvandet, och vid skapandet af ett verk, där konstnären kan skåda in i sitt hjärtas innersta, mest förborgade känslovärld och där ostörd uppfånga och till yttervärlden framföra klangen af de strängar, hvilka genom intrycken ur samma yttervärld bringats att ljuda högst, blott till klangfärgen något påverkade af de register personlighetens, det individuella väsendets instrument förfogar öfver, där kan han i konstverket inlägga sin själs sanning, där får detta lif af hans ande.

Af naturen nedlagdt i hvarje människas bröst omfattar detta instrument hela skalan af mänskliga lidelser och känslor. Barnet är blott ännu icke medvetet om denna skatt, men blir det just geom sin mottaglighet för intryck. Ju skarpare iakttagelseförmågan är desto tidigare, desto intensivare utvecklas de lidelser, de känslor, som dessa yttre intryck väcka till genklang i barnahjärtat. — Här är det, som uppfostran med dess förtjänster och fel utöfva sitt starkaste inflytande. — De strängar, som engång sjungit, om ock aldrig så klart, de kunna stämmas, förmås att jubla, men de kunna också dämpas, förrosta, de bringas aldrig till tystnad, de finnas där och de ljuda, om också deras klang oren och svag försvinner i harmonier bildade af de öfriga. I barnaåren väckes och danas den personliga karaktären, i ungdommen vniner den stadga och fasthet, och sedan fördjupas den och utvecklas i mån af sin egen lifskraft.

Barnet behöfver endast ledning och vård, själf vill det lära och själf kan det lära. Där icke intresset för en sak kan väckas, där för intet tvång mot målet, där öfvertygelsen icke ingår i medvetandet, där är hjärtat främmande för alla dogmatiska teorier och läror; hjärtat vill själft döma hvad som är rätt, vackert och godt. — Och då kärleken till naturen engång blifvit så stark, att denna skatt, evigt ny, outtömlig, lysande och värmande med en egen inre kraft, af intet kan ersättas, då skall heller icke hjärtat lämna rum för några låga begär och lidelser, afund, hat, ohöflighet, girighet o. d. Om vi i naturen finna alla af våra lägre, onaturliga begär och böjelser skapade värden tillfullo ersatta, ja långt fullkomligare, hvarför skulle vi då trakta efter sådana, hvarför skulle vi afundas dem, hvilka finna sin lycka i att ega dessa. — Det arbete åter som öfvervakas af hjärtat i dess intimaste förbund med naturen, skall då icke vara förgäfves, det skall skänka tillfredsställelse, väcka lf och bringa välsignelse, ty det vill gifva, där det får och förmår. Endast på denna väg, endast där en sann förståelse af och kärlek till det i ädlaste bemärkelse sköna utvecklat känslan och smaken, endast där kan denna finkänslighet äfven i och genom arbete skapa skönhet, sanning, lif.

Genom att fullfölja denna tanke, som kanske skenbart tycks föra oss utom vår uppgift och hvilken, som det redan antydningsvis framhållits, ytterligare utvecklad kunde leda till

en hel mängd andra slutsatser och föra oss in på områden, visserligen självständiga för sig, men likväl af största inflytande på konsten i dess väsen och ursprung, genom att fullfölja densamma ha vi väl i hufvudsak betecknat beskaffenheten af och utvecklingsvilkoren för den planta, hvars frö, af naturen nedlagdt i människans bröst och väckt till lif af den befruktande, lifgifvande värme, som utstrålas af kärleken till naturen, dess moder, den planta, hvilken där den haft kraft att bryta alla hinder och motstå alla dess existens hotande, fördärvbringande företeelser, och nått sin fulla utveckling, engång skall framalstra blomster, hvilka genom sin skönhet bära vittne om denna kärleks underbara makt.

Följa vi ännu längre utvecklingen i vår liknelse, så se vi, att dessa blomster — konstverken — ingalunda utgöra slutlänken, målet eller afsikten i individens utvecklingförlopp: deras tillvaro är en naturlig och nödvändig följd af den alstrande naturkraften. Måhända har naturen sina afsikter beträffande deras form, färg o. s. v., själfva äro de blott medel för någonting högre, — de innesluta i sig upphofvet till nytt lif, fröämnen, i hvilka växten ingjutit kraften af hela sin själ — ursprung till nya tankar och känslor, hvlka förenade bilda den nya individens väsen. Då detta frö, sedan den i detsamma inneboende eviga lifskraften vaknat, gifvit upphofvet till och näring för den nya plantan, skall också den i en lämplig jordmån nå sin utvecklings höjd, alstra blommor och bära frukt, desto rikare, ju mera gynnsamma lifsbetingelserna äro, och i lyckligaste fall skall kanske denna märkliga lifskraft utveckla andra former, hvilka genom sin af en ny, individuell prägel burna gestalt bära vittne om naturens skapande kraft, skapelsens skönhet.

Det vi här sökt bevisa är, at konsten, själf en lifsform, men uppvuxen ur och hemtande sin lifskraft ur den etiska kulturen, kan utveckla sig endast på denna grundval och kan nå sin högsta blomstring hos de nationer, de samhällen, där denna grundval står säkrast och högst; bekräftelse härå finna vi öfverallt i historien. — Den etiska kulturens odling är det alltså vi i första hand skola vinnlägga oss om för att någon skön konst skall kunna vara möjlig. — »I konsten och poesin är personligheten allt», säger Gothe.

Endast så länge har konsten lifskraft som den i sig förener barnets sensualism med ungdommens idealism, hvartill kommer den manliga kraften i uttrycket.

Om vi sålunda uppfatta konsten och njuta den, icke blott som något roande, underhållande tidsfördrif, eller ett samlande af sällsynta föremål, — en lyx, hvilken endast den rike kan unna sig —, om vi icke i denna konstnjutning vilja stanna vid beundran af någon mekanisk färdighet, hvilken dock utgör endast en af betingelserna för konstverkets uppkomst, utan om vi i konstverket förnimma anden af ett lefvande väsen, lifvet själft, då skola vi också erfara, att genom kraften af detta väsen något inom oss själf väckes till lif, spirar upp, desto intensivare, ju rikare lifvet för oss ter sig i konstverket. Där vi för ett konstens mästerverk känna samma heliga vördnad som inför naturens ädla skönheter, där skall också den andra, som besjälar konstverket, omedelbart genom sinnesintrycken förmedlas i vårt inre; där vördnaden icke finnes, där hjälper intet sökande eller samlande, och det enda vi vinna är en ytlig uppfattning af de former konstsjälen iklädt sig. — Men all skön konst, sade vi, är en yttring af det allmänna etiska tillståndet hos personligheten, samhället eller nationen; för att alltså verkligen kunna vårda något inom konsten fordras, att vi, om också icke själfva stående på samma etiska ståndpunkt, ur hvilken konstverket utgått, åtminstone i vår fantasi ha ett begrepp om densamma och dess betingelser. Om vi i konstverket förnimma en gnista af den kärleks eld, som gifvit det lif, då skall denna kärlek yppa oss sin hemlighet och skänka sitt bästa, sig själf, oberoende af vår vilja; ty konstens väsen är kärlek, en lefvande känsla, som, där vi förstå den, griper oss och talar till oss ur hvarje ton, hvarje fiber.

Beträffande ordet »komposition», hvilket så allmänt användes för att beteckna en sammanfattning af alla faktorer i konstverket, utom det tekniska utförandet, och som därför genom sin ursprungliga betydelse lätt ger anledning till missförstånd och falska begrepp, yttrade sig Goethe en gång: »det är ett nedrigt ord, för hilket vi ha fransmännen att tacka, och som vi så snart som möjligt åter måtte söka befria oss ifrån. Huru kan man säga, att Mozart *komponerat* sin Don Juan. *Komposition* — liksom vore det en kaka eller ett stycke bisquit, hvilket man hoprört af ägg, mjöl och socker! Det är en andlig skapelse, det enskilda likaväl som det hela gjutet ur *en* själ, uppfylldt af en lefvande ande, hvarvid den producerande ingalunda försökte ock styckade och förfor godtyckligt, utan hvarvid själen hos hans geni hade honom i sitt våld, så att han måste utföra hvad denna befallde».

Tonverkets förmåga att verka oberoende af tid och rum, den ständiga pånyttfödelse, den ständigt vexlande personliga gestalt det förmår, ja, till och med tvingar till att ikläda sig i reproduktionen, dock främst det språk, så rent, så enkelt och dock så underbart djupt och öfverväldigande — naturens idealiserande språk, musiken — som talar till oss ur tonverket, detta höjer tonkonsten öfver hvarje annan konstart.

Men för att tonverket skall kunna ikläda sig någon gestalt, är materialet därtill oundgängligen nödvändigt. Samma betydelse, som materialet har inom öfriga konstarter, har en väsentlig del af det, hvad vi vanligen kalla »teknik» inom den utöfvande konsten, nämligen den genom arbete uppnådda rent mekaniska färdigheten — beskaffenheten af och ändamålsenligheten hos de rörelser, med hvilkas hjälp vi kunna framställa det skapade tonverket. Likasom det producerade verket inom andra konstarter emellertid för sin uppkomst förutsätter något annat än blotta materialet, likaså fordrar den utöfvande tonkonsten vida mer än den mekaniska färdigheten, nämligen just de samma faktorer, — sinnesförnimmelser, tanke, fantasi, formsinne och kärlek — hvilka äro de nödvändiga betingelserna för hvarje annan skapande konst. Dessa instinktiva krafter måste födas, väckas, och detta icke genom handens arbete utan, såframt icke medfödda, genom — kärlek. Ju intensivare de verka, desto säkrare, omedelbarare dirigera de rörelserna. Teknik i egentlig mening inom den instrumentala utöfvande konsten vore alltså vår förmåga att behärska rörelseformerna, det är, att kunna gestalta dem i enlighet med våra intentioner. Liksom öfriga konstarter, så bör ock den utöfvande tonkonsten sträfva till att arbeta med möjligast bästa material. Där konsten tjenar något lägre mål, där konstverket är afsedt att tillgodose personliga begär af begränsad varaktighet, där förslår ett mindre godt sådant. — Vi förliknade konstverket vid blomman; hvilket betydande arbete har icke plantan förrättat, hvilken otalig mängd af fina cellväfnader har icke lifskraften inom densamma alstrat för att nå så långt, till blommans utveckling.

Liksom vi emellertid icke i naturen äro tvungna att söka den enstaka blomman, den enstaka plantan för att kunna njuta af skönhet, utan finna skönhet öfverallt, äfven bland alla lägre former, icke allenast i växtriket, så träffa vi samma mångfaldiga skönhetsyttringar, samma rika lycka och tillfredsställelse i konsten, äfven i det lilla.

Ruskin säger bl. a.: »De konstens eröfringar, hvilka man hittills vanligen ansett såsom resultaten af uteslutande inspiration, ha ernåtts blott på förnuftigt bedrifvet arbetes långa trappstegar och under inflytande af känslor, som äro gemensam egendom för hela mänskligheten» — — och vid ett annat tillfälle: »Hvarje människa skall finna en utsökt personlig glädje i sin egen ringe skicklighet, liksom det också är meningen att hon skall finna sin lycka i sitt eget lilla hus eller sin trädgård, på samma gång hon utan afund och lystnad aktar den större

besittningens prakt». — Alltså i och genom arbetet, i kärlek till detsamma finna vi lifvets glädje — »Och målet hos hvarje stor konst», säger Ruskin, »har af begynnelsen varit det, att understöda och höja lifvet.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Aug. 18. Wagner: *Den flygande holländaren* (Holländaren: hr Herou. Fortf. deb.)
19. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru M. Jungstedt.)
21. Halévy: *Judinnan* (Eleazar: hr Menzinsky.)
22, 25. Puccini: *Madame Butterfly.*
23. Donizetti: *Regementets dotter;* balett: *Dockfeén.*
26. Giordano: *André Cheniér.*
27. Wagner: *Lohengrin.*
29. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* (Onegin: hr Oscar.)
30. Thomas: *Mignon.*
31. Wagner: *Mästersångarne i Nürnberg.*
Sept. 1, 12. Bizet: *Carmen.*
2. Wagner: *Tannhäuser.*
3. Donizetti: *Regementets dotter;* balett: *Dockféen.*
5. Adam: *Konung för en dag.*
6. Wagner: *Den flygande holländaren.*
7. Verdi: *Den vilseförda.*
8 Puccini: *Madame Butterfly.*
9. Wagner: *Lohengrin.*
11. Gounod: *Faust.*
13. Wagner: *Mästersångarne i Nürnberg.*

Operett-teatern.

Aug. 1 Sept. 15 Howard Talbot: *En Smekmånad i Kina.* (A Chinese Honeymoon). Komedioperett i 4 akter af Georg Dance. Fri öfversättning af Sven Nyblom. Soo-Soo, Mimi, Mstrs Pineapple, Fi-fi, mstrs Brown: frk. H. Matsson, fru André, frkn. Textorius, Edström, frkn. Strandin; kejsaren Hang Tjo, amiral Hi Lung, Tom Hatherton, eng. sjöofficer, mr Pineapple: hrr Adami, Husberg, Ottoson, Textorius.
7. Victor Herbert: *Trollkarlen vid Nilen.* Oper. 3 a. af Smith och Neumann. (Cleopatra frkn. Bidenkap, Matson; Kebatschi: hr Anton Salmson.)

Oscars-teatern.

Sept. 1. Emérik Kálmán: *Höstmanöver.* Operett 3 e. af Karl von Bakory. Fri övers. af Bj. Halldén.

Östermalmskyrkan.

Juni 15. Konsert af »Schubertbund».
18. » af 1909 års sångarmöte.

Skansen.

Juni 16. Konsert af Schubertbund.
18. » af 1909 års sångarmöte.

Hasselbacken.

Juui 1. Jätte-friluftskonsert af militär- och stråkorkester. Dirigenter: direktörerna E. Hessler, O. Trobäck, hofkapellm. A. Järnefelt.

Utställningen å Djurgården.

Juni 17. Konsert af 1909 års sångarmöte.

Operaföreställningarna började såsom ofvan synes den 18 aug. med »Den flygande Holländaren», i hvars titelroll hr Herou fortfarande debuterar. Denne sångare, som antagligen blir engagerad vid operan, kommer väl jämte hr Oscár att ersätta hr Forsell i de flesta af hans partier. Repertoaren har hittills icke haft någon nyhet att bjuda. Personalen vid operan är i det närmaste oförminskad Lyckligtvis har hr Menzinsky blifvit reengerad med detta spelår. En nyhet för säsongen är att priset på parkettbiljetterna nedsatts till 4 kronor, en åtgärd som föreslogs i denna tidnings uppsats »om våra operaförhållanden», införd i numret af 3 juni. — Om operettföreställningarne få vi yttra oss i ett följande nummer. Östermalmsteatern, under hr A. Salmsons ledning nu kallad Operett-teatern, startade den 1 aug. med »En smekmånad i Kina» i lysande uppsättning' en pjes som haft rätt god framgång. Salongen är renoverad och elegant. En nyhet här är att program utdelas gratis och ingen garderobafgift erlägges. Oscarsteaterns nyhet, som ssäges ha gjort lycka, har ej beredt oss tillfälle ännu att lära känna.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Säsongens nyheter komma att bli »Hugenotterna» i ny instudering, Charpentiers så kallade musikaliska roman »Louise», som dir. Ranft våren 1903 upptog på Svenska teatern, Tschaikowskys »Spader dam» (»Pique dame») samt Peterson-Bergers »Arnliot».

Musikkonservatoriet. Under det i slutet af maj afslutade arbetsåret ha följande examina blifvit aflagda: organistexamen af Adolf Andrén och Carl Brodin (f. d. elever) samt af Anders Persson, Daniel Rudin (icke elev) och Karl Sandström; kyrkosångareexamen af Karin Flack, Gustaf Bengtsson, Gustaf Ekstedt, Daniel Rudin (icke elev), Karl Sandström, Karl Steenberg och Emil Anberg; musiklärareexamen af Karin Flack, Lilly Lindell, Otto Enberg, Karl Sandström och Emil Anberg; samt specialbetyg ha utfärdats till Carl Brodin för flöjtblåsning och till Paul Friedholm, Carl Mauritz Thule (icke elev) och David Wikander för pianostämning.

I samband med terminens afslutande tilldelades konservatoriets jeton till afgående eleven i violinspelning Oscar Larsson samt Bergs jeton, för orgelelever till utexaminerade eleven Karl Sandström. Stipendier och gratifikationer ha under terminen utgått med ett sammanlagdt belopp af 3,983 kr.

Utmärkelse. Medaljen »Litteris et artibus» har tilldelats föreståndaren för Musikhistoriska museet i Stockholm, operasekreteraren Johannes Svanberg.

Populärkonsertförbundets konserter, hvilka från och med denna säsong komma att ledas af sånglärarinnan fru Agnes Ekholm och direktör Adrian Dahl, togo sin början söndagen d. 12 sept. kl. 8 e. m. i Vetenskapsakademiens hörsal. Under detta populärkonserternas fjärde arbetsår komma som hittills de bästa till till buds stående krafter att anlitas, hvilket i förening med de billiga entréafgifterna bör förtjäna allmänhetens uppmuntran. Vid nämnda konsert medverkade fru Svea Hansson, hrr Johan Ljungkvist, Axel Runnquist och direktör Adrian Dahl.

Arbetareinstitutets folkkonserter, hvilka nu kommit under ledning af dir. Oscar Sandberg, togo sin början söndagen d. 5 september.

Hofkapellmästare R. Henneberg, som med förra säsongens slut fråträdde befattningen som dirigent för orkestern i Berns' salong, lär nu komma att uteslutande egna sig här åt privat musikundervisning.

Fru Valborg Svärdström-Werbeck, vår uppburna operasångerska, har under sommaren gjort ett besök i Stockholm. En särskild anledning till besöket lär ha varit att få instudera roller under fröken Signe Hebbes utmärkta ledning. I slutet af maj uppträdde sångerskan i Budapest som Mignon och sjöng då rollen på ungerska.

Musikskolorna. I våra förnämsta privata musikskolor härstädes, hr Richard Anderssons Musikskola och fröken Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut, tager undervisningen sin början enligt hvad annonser å sista sidan närmare meddela, der äfven tillkännagifves att pianisten frök. Hedvig Atterbom-Svensoni denna månad återtager sina pianolektioner.

Grefvinnan Casa de Miranda, Kristina Nilsson, som genomgått en brunnskur vid Loka denna sommar, gästar för närvarande hufvudstaden.

Operasångaren Sven Nyblom har i sommar gjort ett par konsertresor till Riga, der han engagerats som solist vid de under Georg Schneevoigts, den finske violoncellvirtuosens, ledning stående symfonikonserterna.

Förlofning har under sommaren ingåtts mellan den svenska sångerskan vid Komische Oper i Berlin Carin Gillberg och regissören vid Kleines Theater, Neues Schauspielhaus, derstädes Svend Gade.

Operasångerskan Davida Hesse, som med förra säsongen lemnade Stockholmsoperan, har nu för en tid af fyra år anställts vid Komische Oper i Berlin, der hon efterträdt fröken Maria Labia, hvilken under denna säsong kommer att sjunga i Newyork.

Operettnyheter. Dir. Ranft säges ha under sin utländska resa i sommar inköpt, utom den nu å Oscarsteatern upptagna »Höstmanöver» Leo Falls »Geschiedene Frau» och Ziehrers »Liebeswalzer».

Operettsällskap i landsorten. Albert Ranfts operettsällskap började d. 2 sept. sin sejour å Norrköpings teater med »Flickorna Jackson» inför fullsatt salong och under stort bifall.

Direktör Axel Lindblad har för svenska landsorten inköpt operetterna »Tiggargrefven» af Leo Ascher och »Millionbruden» af Henrich Berté.

Sällskapet började i Uppsala den 4 Sept. med »Tiggargrefven» som premier.

Kapellmästare är herr Louis Walter från stadsteatern i Bresslau. Nyengagerade äro friherrinan Frisch-Fleetwood och fröken Ellen Rosengren, herr Arne Lindblad och en ung lofvande barytonist Hugo Jacobson elev af direktör Oscar Lejdström. Sällskapet räknar omkring fyrtio personer. Orkester medverkar.

Fru Sigrid Eklöf Trobäck har förutom säsongnyheterna »Höstmanöver», »Vera Violetta» och »De tre önskningarna» samt »En bröllopsafton», af äldre stycken inköpt »Cavalleria rusticana» och »Lilla helgonet». I Cavalleria kommer Toriddos roll att utföras af operasångaren Hugo Wahlfordt.

Utställningsmusik. Vid härvarande Konst- och industriutställnings invigning d. 4 juni utfördes först under konungens och de furstliga personernas inträdande å estraden vid midten af utställningspalatsets stora gård en Festmarsch af direktör Pegel samt derefter en Festuvertyr af Hugo Alfvén. Efter prins Eugens tal till konungen och sedan denne förklarat utställningen öppnad, sjöngs efter fanfarer »Du gamla du fria» samt af en manskör under dir. Åkerbergs ledning en kör ur operan »Vikingarne» af Ivar Hallström.

Dagligen har under utställningen af »utställningens orkester» K. Dalregementets musikkår under musikdirektör Georg Pegel, utförts musik å Loggian mellan stora och lilla gården kl. 1—3 e. m. samt å den vid stranden förtöjda Musikgalären kl. 5,30—8 e. m. samt vid hufvudrestaurangen »Bispen» kl. 7,30—10,30 e. m. Dessutom har utställningens civil-militära orkester å den s. k. »Triangeln» spelat kl. 3,15—5,30 och en »rysk konstnärskvartett» utfört musik vid centralrestaurangen kl. 5—7 samt 8—11 e. m. Den 15 juli egde sista konserten af K. Dalregementet rum. Sedan har å Loggian den s. k. »stora orkestern» spelat och »lilla orkestern» der samt å Musikgalären; å hufvudrestaurangen ryska kvartetten och stora orkestern.

Orkestermusik under sommaren i hufvudstadens större kaféer har som vanligt utförts; i Berns' salongs parkpaviljong af »Grenadiererna», K. Vesternorrlands regementsmusikkår och från augusti af »Preusarne» tysk militärmusikkår; i Blanch's kafé af Uplands regementes musikkår, Södermanlands regementes och senast en italiensk blåsorkester »Prince de Piemont»; på Mosebacke af den från förra sommaren bekanta Schwarzmannoffs orkester. På Hasselbacken har gardesmusiken spelat i parken som vanligt och kafémusik utförts af rumäniska kapellet »Carmen Sylvia».

Sommarkonserter i Stockholm. Den 3 juni gafs å Hasselbacken en Jätte:friluftskonsert, vid hvilken medverkade K. Svea och Göta lifgardens musikkårer under anförande af musikdirektörerna E. Hessler och O. Trobäck samt en stråkorkester af omkr. 100 man, bestående af orkestrar under anförande af hofkapellm A. Järnefelt. 1:a afdelningen af militärkårerna, dirigent E. Hessler, hade följande program: 1 Wagner: Huldigungsmarsch; A. Söderman: Uvert. till »Orleanska jungfrun»; 3 W. Stenhammar: Sverige och Medborgarsång ur »Ett folk»; 4. H. Alfvén: Midsommarvaka, svensk rhapsodi I 2:a afdelningen, dirig. A. Järnefelt, med blandad orkester, utfördes: 1 Wagner: Förspel till »Mästersångarne»; 2 J. Strauss: »An der schönen blauen Donau», vals; 3 Weber: Uvert. till »Evryanthe»; 4 J. Foroni: Festouverture; 5 J. Strauss: Geschichten aus dem Wienerwald, vals; 6 Björneborgarnes marsch; 3:e afdelningen af militärkårerna, dir. hr O. Trobäck upptog: 1 H. Alfvén: Festspel; 1 J. Svendsen: Carneval i Paris; 3 Sigurd Karlsson: Carressante, vals; 4 Fall: Potpourri ur »Dollarprinsessan»; 5 Lincke: Marsch (med fanfartrumpeter). Den andra stora militärkonserten å Hasselbacken, till förmån för militär idrott, egde rum d. 20 juli under ledning af direktörerna O. Trobäck och G. Montan. Den 1 juli gafs der med hofkapellm. Henneberg som dirigent en konsert med 50 mans stråkorkester.

»Schubertbund», den stora, 158 man starka, manskören från Wien, hvarom vi närmare yttrade oss i föregående nummer, konserterade här d. 15 och 16 juni Dess hedersdirigent, Adolf Kirchl medföljde och kören dirigerades af prof. Hans Wagner. Konserterna gåfvos till förmån för kronprinsessan Margaretas hem för tuberkulösa barn samt för Svenska Musikerföreningens sjuk- och begrafningskassa. Båda konserterna inleddes med ett kort körnummer, körens valspråk: »Dem Wissen treu, im Liede frei». Första konserten gafs d. 15 juni i Östermalmskyrkan för fulltalig publik. Programmen upptogo mest här okända sånger: 1 Fr. Schubert: Gott meine Zuversicht. 23 Psalm, kör med piano; 2 R. Schumann: »Die Rose stand im Tau» (Rückert); 3 Friedr. Hegar: Rudolf von Werdenberg (Fritz Rohner); 4 Prins Gustaf: Frühlingslied (H. Sätherberg: »Glad såsom fågeln», »Froh wie der Vogel»); 5 E. S. Engelberg: Die Flucht der Liebe (efter Béranger) för barytonsolo (hr Fritz Zoder, föreningsmedlem) och kör; 6 Hans Wagner: Gotentreue; 7 Adolf Kirchl: »Es steht ein Lind», arrang. folkvisa från 17-talet; 8 Fr. Schubert: Der Gondelfahrer, kör med piano; 9 Hans Wagner: Wiegenlied, bearb. af »gammalsvensk herdesång»; 10 Franz Mair: Suomis Sang (E. v. Quanten); 11 Dürrner: Sturmbeschwörung.

Andra konserten gafs å Skansen på Orsakullen inför en mycket talrik publik (entré 1 kr.) och gynnades af härligt sommarväder. Denna, som började från kl. 7 e. m., hade följande program: 1 Fr. Schubert: Der Lindenbaum (ur »Winterreise», arr. af Fr. Silcher); 2 Max Filke: Steht ein Haus in Grün gebaut (C J. Bierbaum); 3 E. S. Engelberg: So weit! (J. Rodenberg); 4 Hans Wagner: Der Lenz ist gekommen (ur »Tannhäuser» af Jul. Wolff; arrang): 5 Wilh. Handwerg: Serenade (R. Zoozmann) kör med barytonsolo (hr Zoder); 6 Fr. Hegar: In den Alpen (J. V. von Scheffel); 7 Fr. Schubert: Der Entfernten (J. G. von Salis-Seewis); 8 Franz Mair: Wie die wilde Ros' im Wald; 9 Ad. Kirchl: Frau Wirtin, schenkt ein (Jul. Zerboni di Spozetti): 10 Joh. Herbeck: O Dirndle tief drunt ein Tal, folkvisa från Kärnten, arr.; 11 Jos. Pommer: Das Leben in Steiermark, Steirisk folkvisa, arr.; 12 W. Berner: Studentengruss (Schwartz). —

Namnen inom klammer äro textförfattarnes. Såväl i kyrkan som på Skansen hyllades den såväl genom sina röster som genom den utsökta ensemblen förträffliga kören, likasom solisten, hvilken utmärkte sig för en behaglig, om än icke särdeles stark baryton. Körens prestationer utmärkte sig mindre genom en öfverväldigande styrka än genom ett fint nyanseradt föredrag med förträfflig ensemble. En stor del af sångerna voro rätt anslående ehuru ej präglade af större originalitet och friskhet i uppfinning. Schubert var naturligtvis, och såsom programmen visa, med flera sånger representerad och i första konserten början med psalmen »Gott ist mein Hirt» med ett intagande pianoackompanjemang Till större nummer hörde balladkörerna »Rudolf von Weidenberg» och Hans Wagners egen »Gotentreue», som gjorde honom berömd i Tyskland. I »Suomis Sang» af Mair återfann man Pacius i

ett par strofer. På andra konserten vunno särskildt Handwergs» Serenad», Kirchls muntra »Frau Wirtin, schenkt ein», folkvisan »Das Leben in Steiermark» med sin refräng af tyrolerjodling och slutligen Berners »Studentengruss» med sin liflighet stort bifall. Efter konserten i det fria på Skansen utbragte ordföranden i Stockholms sångarförbund ett lefve för Schubertbund, åtföljt af åhörarnes kraftiga hurrarop, och till tack sjöng kören prins Gustafs vårsång. Efter denna konsert var den tyska kören inbjuden till afskedsfest på restaurang »Bispen» å utställningen, der den först å den stora gården utförde några sånger. På Bispen utfördes flera körsånger, så väl af Schubertbund som af en svensk kör under dir. Åkerbergs ledning. Vid midnatt afreste de tyska sångarne med sin präktiga ångbåt »Thalia», som förankrat utanför Biskopsudden. Såväl vid en helsningsfest å Hasselbacken efter första konserten, som vid afskedskonserten förekommo åtskilliga tal och skålar, å svenska sidan af öfverståthållaren Dickson m. fl., å den tyska af kören ordförande hr Jaksch och andra dess medlemmar. Belåtenheten hos främlingarna med Stockholmsbesöket var stor och allmän.

Sommarkonserter i landsorten. Oberäknadt konserterandet vid brunns- och badorter ha flere konsertturnéer äfven denna sommar egt rum. Så har Lundastudenterna under Alfred Bergs direktion fö etagit en sångarfärd i sydligare Sverige och till Göteborg. — Operaseptetten hrr Max och Olle Strandberg, O. Bröderman, Fredr. Ericson, Göran Lindstedt, Bror Arrhenius och Helmer Nygren har äfven denna sommar konserterat under juni i flera af mellersta Sveriges städer. — Fröken Maud Keyser har gjort en turné under juni och juli från norra till södra Sverige och vestkusten, likaså fru Ulla Hartman. — I juli började en turné af operasångarne David Stockman och Åke Wallgren med dir. Adrian Dahl som pianist. Flera städer i mellersta och södra Sverige och badorter vid vestkusten besöktes. — Äfven ett par andra operasångare, hrr Ernst Svedelius och Hugo Wahlfordt med biträde af kapellm. G. Tropp ha under högsommaren konserterat i mellersta Sverige. — På Dalarö gafs i juli en musikalisk-deklamatorisk soaré af fröken Maria Schildknecht, fördelaktigt bekant från Intima teatern, och sångaren hr J. Ljungkvist. — Fröken Karin Lindholm, den bekanta sopransångerskan från Göteborg, har i sommar med stor framgång sjungit i Köpenhamn på Tivoli. — På Brunnshusteatern i Helsingfors har fröken Rosa Grünberg i sommar gästat och blifvit mycket firad. — Hr Oscar Bergström har som solist sjungit i Göteborgs Trädgårdsförening.

Ystad. En kammarmusikfest egde rum här d. 17—19 juni under medverkan af fru Anna Aulin, hofkapellm. Conrad Nordquist, prof. Franz Neruda, hrr Tor Aulin, Wilh. Stenhammar, G. Molander, Rud. Claeson, Franz Larsén, Salomon Smith och sångsällskapet »Harmonie». Konserterna började hvarje dag kl. 3 e. m. Programmen voro följande 17 juni: Beethoven. 1. Stråkkvartett op. 74; 2. Sechs Lieder von Gellert; 3 Pianotrio, D dur; 4. Stråk-kvintett. — D. 18 juni: 1. Fr. Berwald: Stråkkvartett, Ess-dur; 2. L. Norman: Pianokvartett; 3. L. Norman: »Kung Hakes död», ballad för basbaryton och manskör; 4. Fr. Berwald: Pianokvintett, A-dur. — D. 19 juni: 1. J. Brahms: Pianokvintett; 2. Sånger; 3. Pianotrio, Ess-dur; 4. Sånger; 5. Stråksextett, i hvilken äfven medverkade Ystadsboerna dir. Aug. Körling och Salomon Smith. Festen, som inleddes med en prolog, författad af Aug. Strindberg och framsagd af direktör Hjalmar Selander, hölls i hotel Continental och var talrikt besökt.

Från andra land.

Köpenhamn. Bland många sökande har efter aflidne dir. Joachim Andersen till dirigent för orkestern i Köpenhamns Tivoli blifvit utsedd violinisten Schnedler-Petersen, som nu i fyra år varit dirigent för musikföreningen i Åbo. Han är född 1867 och har förr varit kapellmästare vid Marienlyst.

D. 28 juli började den svenske, nu i Köpenhamn verkande operasångaren Carl Holmquist uppträda i Tivolis konsertsal.

Bayreuth. Festspelen detta år började d. 22 juli med uppförande af »Lohengrin» under Siegfrid Wagners ledning, som var den ledande kraften i sin helhet. Fru Cosima Wagners helsotillstånd tillät det icke. »Ringens» dirigent var Michael Balling och »Parsifals» dr. Muck. I »Lohengrin» gjorde Anna von Mildenburg stort intryck såsom Ortrud; dr Barry sjöng Lohengrin, fröken Hafgreen-Waag sjöng för första gången Elsa med god framgång. Den nya Telramund, hr Schützendorf-Bellwidt, utmärkte sig mindre genom sin sång än genom sitt spel. Den 23 juli följde »Parsifal», hvars titelroll uppbars af hr Fritz Vogelstrom, som deremot mest framstod genom sin röst. Kundry sjöng fru Leffler-Buckard, Gurnemanz dr Felix von Kraus och Amfortas hr Whitehill. D. 25 juli började den första »Ring»-föreställningen.

München. Den första tyska Brahmsfesten egde rum här d. 10—14 september i kgl. Odeon. Till densamma ha utsändts en festskrift med program och uppsatser om Brahms m. m. samt porträtt af honom och generalmusikdirektören Fritz Steinbach. Festen började med en orkesterkonsert och derefter följde en Liederkonsert med Brahms-sånger, utförda af Ludwig Wüllner, ackompanjerad af Conr. van Bos, vidare afdelningar med orkester- och kammarmusik. Af större verk, utfördes »Ein deutsches Requiem», »Schicksalslied», »Triumphlied», »Gesang der Parzen».

Dödsfall.

Mierzwinsky, Ludislaus, ryktbar polsk hjältetenor, har i sommar aflidit i Paris, 60 år gammal. På 1880-talet var han en af den lyriska scenens mest firade storheter och skördade stora summor på turnéer i Europa. Hans hufvudpartier voro Arnold i »Wilhelm Tell», Manrico i »Trubaduren», Raoul i »Hugenotterna», titelrollen i »Robert» och Eleazar i »Judinnan». I Stockholm fick man göra bekantskap med den fenomenala sångaren, då han här tillsammans med Pauline Lucca gaf konsert i Musikaliska akademien den 1 nov. 1886. Biträdd af den medföljande pianisten, fru Grosser, gaf han der sedan en egen konsert d. 3 nov. Offer för spelpassionen blef han sedan ruinerad och förlorade äfven genom ansträngning rösten. Han måste draga sig tillbaka till landsortsscenerna och slutligen förvärfva sitt uppehälle med dåligt betalade lektioner. Vid hans konserterande här meddelade Sv. Musiktidning hans porträtt.

Norberg, J. G. E., f. d. pianofabrikör i Stockholm, f. 16 aug. 1818, d. den 12 juni. År 1862 etablerade han här en rätt ansedd pianofabrik, som 1888 öfvertogs af hans son och ännu existerar.

Rosenfeld, Leopold, bekant dansk romanskomponist, afled vid omkring 60 års ålder i Köpenhamn d. 19 juli.

Ölander, Johanna Maria, född Nordblom, f. 1827 i Stockholm, afled den 16 juli härstädes. Dotter af domkyrkoorganisten i Upsala, komponisten och sångläraren J. E. Nordblom, gjorde sig Hanna Nordblom på 1850- och 60-talet bekant såsom en med vacker stämma begåfvad konsertsångerska. I Upsala fick hon ofta sjunga vid musiktillställningar hos den musikälskande prins Gustaf. År 1853 gifte hon sig med en af sin faders elever, violinvirtuosen och komponisten (bl. a. af operan »Blenda»), tullkontrollören P. A. Ölander. Sedan 1872 var fru Ölander ledamot af Musikaliska akademien.

Hedvig Atterbom-Svenson
återtager sina
Pianolektioner
d. 20 september.
Adress: **Sturegatan 56.**
Allm. Tel. 206 40.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.
Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:
Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. **1: 25.**
I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

J. LUDV. OHLSSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.
Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Richard Anderssons Musikskola.

Läroämnen: Piano, Violin, Solosång, Allmän musiklära och Harmonilära.

Höstterminen börjar den 15 September 1909. Anmälningsdagar: Lördagen d. 11 och Måndagen den 13 Septembar kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. half 2 — half 3 e. m. alla dagar från den 15 September.
Richard Anderssons mottagning från den 15 Sept., Onsdagar och Lördagar kl. half 2 — half 3 e. m.
Friplats finnes för en person med god basröst.

Brunnsgatan 28. 2 tr. upp, Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm och öfre Norrmalm.

Stockholms Musik-Institut,

Brahegatan 7 B ö. g. III. — Allm. tel. 115 96.

Höstterminen börjar den 15 September. Anmälningstid den 13 och 14 September kl. half 2 — half 4 samt half 6 — half 7 e. m. Efter den 15 Sept. anmälnings- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. half 2 — half 3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Å **Expeditionen** och i **musikhandeln** finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af
Robert Schumann.
Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

OBS!. Biografier och porträtt i N:o 1: Oskar Lejdström — Paul Juon — Carl Lundmark; i N:o 2: Engelbert Humperdinck — Signe Rappe (som Elsa i »Lohengrin»); — **Bror Pettersson-Persfelt; i N:o 3: Felix Mendelssohn-Bartholdy — Hjalmar Arlberg — Ernst von Dohnànyi; — i N:r 4: Eugéne Ysaye — Wilh. Herold; i N:r 5: Ed. Risler — Carl Lejdström — Wilh. Stenhammar; — i N:r 5: Irma Tervani — Clary Morales; — i N:r 7: Fredrik Pacius — Sergei Kussewitzky — Umberto Giordano; — i N:r 8: John Forsell.**

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

- Innehåll -

Konsertsäsongens början. Fritz Kreisler — Ludwig Wüllner — Sigrid Arnoldson (med poträtter). — Musikpressen. — Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna stilens fordringar, af Gösta Wahlström. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. Från andra land. — Dödsfall. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1909.